

SINKOVICS FERENC

– **Úgy tűnik, nem rendítette meg, hogy leleplezték.**

– Egy fenét lepleztek le. Négy-öt éve nyilvánosságra került, hogy Németh Miklós milyen listát adott át An-tall Józsefnek. Azon is szerepeltem.

– **Ezek szerint aki besúgásra adja a fejét, az eleve számít valami hasonlóra?**

– Ezt nem tudom, én ugyanis csak tanácsokat kértem és adtam. Azt tettem, ami kötelessége volt minden főszerkesztőnek, ha kijöttek hozzá dorgálni vagy kíváncsiszkodni a Belügyminisztériumból. Amikor a Reform főszerkesztője lettem, vezérigazgatóm, Virág András nemcsak tájékoztatott erről, hanem hozott két öltönyös urat is. Sohasem kötöték az orromra, miféle részlegtől vannak. Csak 1989 tavaszán, a Grósz-féle puccs leleplezésére szervezett akció idején tudtam meg, mi is az az állambiztonság. Ebben az akcióban ugyanis részt vett a Reform is a maga eszközeivel. Akkor ismertem meg Horváth József tábornokot, tőle tudtam meg, hogy fontos ember lettem náluk.

– **Biztosan van azért egy hatos kartonja...**

– A minap találkoztam egy izraeli ismerőssémmel, aki elmondta, hogy neki kétszáz darab bírói hatos kartonja van otthon. Csupán percekbe telik kitölteni egyet. A mostani névsor a nyilvánosságra hozó Rainer M. János szerint sem ügynöklista. És mivel sok személy adatai nincsenek is meg rajta, egyértelmű, hogy valahonnan külföldről kaphatták az egészet. Vagy azoktól, akik valamelyik idegen hírszerző szolgálattal működtek együtt ebben, tehát valódi ügynökké váltak, akárcsak a társaik, akik a rendszerváltás előtt Nyugat-Németországban ösztöndíjként hírszerzési kiképzést és elköltöztetést nyújtó pénzt kaptak. Ez az a klasszikus kémtevékenység, amelynek a büntetése sohasem évülhet el.

– **Őn már jóval korábban kapcsolatba került a BM-mel, mint hogy főszerkesztő lett volna.**

– A fiatal újságírók körének országos titkára voltam, amikor megkeresett két ázsiai férfi. Azt mondták, az Új Kína hírigyűlése jött. Ez volt az az időszak, amikor Kína a szocialista tábor kemény ellenségének számított, ebben az időben zajlott Haraszti Miklós maoista pere is. Nos, a kínaiak meghívtak ebédre a nagykövetségre. Elfogadtam, mert izgatott, hogy mit akarnak, de féltém is. Szóltam a főszerkesztőmnek, ő pedig értesítette a belügyet. Jött is egy tiszt, kiokosított, hogy mit mondjak, hogyan viselkedjek.

– **Mire voltak kíváncsiak a kínaiak?**

– Gazdagon terített asztallal vártak, ott volt a nagykövét is. A magyar gazdaság teljesítőképességéről kérdeztek mint fiatal gazdasági újságírót. Hány mázsa búza terem nálunk egy hektáron – például ez is nagyon izgatja őket. Én pedig titokzatos képpel soroltam azokat az adatokat, amelyeket egyébként a Népszabadság lefűzött példányaiból írogattam ki. A találkozóról persze jelentéseket kellett írnom a BM-es kapcsolatunknak. Csak ezeken a belügyes dokumentumokon szerepel a hiteles aláírásom.

– **Egy ilyen BM-es kapcsolatból biztosan nem lehetett csak úgy kisétálni. Mi következett ezután?**

– Aczél György jött el hozzánk, a fiatal újságírók szövetségéhez, én fogadtam. Azt kérte tőlem, figyeljem már meg, hogy kik pisszegnek, kik röhögnek, vagy kik tesznek megjegyzéseket az előadása alatt. Azt mondtam, én mint elnök ilyen nem tehetek, de küldtem neki néhány embert. Ők boldogan elvállalták, örültek, hogy segíthetnek Aczél elvtársnak.

Tóke Péter: Végül Horváth Józseffel, a III/III-as csoportfőnökség vezetőjével terveztük meg a konkrét lépéseket

FOTÓ: LEÉB ADÁM

Öltönyös férfiak érkeztek

Tóke Péter újságíró is rajta van azon az ügynöklistán, amely az 1989-es Nagy Imre-újrateremtéssel kapcsolatosan látott napvilágot. A lista sokkolta a közvéleményt, Tóke Péter neve pedig külön meglepetésként hatott, hiszen abban az időben ő volt annak a Reform című lapnak a főszerkesztője, amelyet az első, nyilvánosan megjelenő rendszerkritikus újságnak ismert meg Magyarország. Tóke Péter most úgy érezte, beszélnie kell.

– **Boldogan vállalták? Egyébként volt püsszegés?**

– Persze. Megjegyzés is bőven. Úgy tekintettek ezután a csoportra, mint valamilyen ellenállási fészekre. Jöttek is ránk a belügyesek, de mint elnök azt mondtam nekik, Aczél elvtárs köreibe tartozunk, és az öreg nagyon nem szereti, ha az emberei után szaglászunk. Gyorsan ott is hagytak minket.

– **Egy-két nevet azért csak kellett csúsztatni nekik, nyilván ez volt a béke ára. Nyugodtan alszik?**

– Nyugodtan, mert nem kértek neveket. Ennél sokkal nagyobb játek folyt itt, a hatalomért ment a harc a párton belüli vonalak és csoportok között. Aztán a bankvilágba kerültem hosszú-hosszú évekre, nem voltam érdekes a BM-nek sem. Jóval később, amikor a Reform főszerkesztője lettem, egyszer azzal kerestem meg a

parlamentari folyosón Pozsgay Imre államminiszter és Horváth István belügyminiszter, hogy Grósz Károly katonai puccsot akar, és tenni kell elene valamit. Végül Horváth Józseffel, a III/III-as csoportfőnökség vezetőjével terveztük meg a konkrét lépéseket.

– **Tehát aki egyszer a BM közelébe került, az nem tudta elkerülni a III/III-as részleget sem?**

– Ez lehet, hogy így van, de nem veszem magamra a célzást. A Reform főszerkesztőjeként segítettam az ügyben, Pozsgay Imre kérésére. Horváth József csak a fejéseket képviselte, itt a besúgók semmilyen szerepet sem játszottak. Felosztottuk Horváthtal a tennivalókat. A Reform részéről azt vállaltam, hogy cikkeket írunk a puccs lehetőségéről, illetve a gazdasági szükségállapot bevezetéséről, mert Grósz ebben a csomagolásban

akarta lenyomni a társadalom torkán a puccsot. Végül is Pozsgay Imre szólt a barátjának, Mark Palmer amerikai nagykövetnek, az pedig lebeszélte Grószt az örültségről.

– **Feltűnő azért, mennyire magasra került, titkosszolgálati vezetők tárgyaltak és akcióztak önnel. Ehhez valami más is kellett, mint pár cikk a puccs lehetőségéről...**

– Sokan azonosan gondolkodtunk. A Reformnál segítettünk a különféle áramlatoknak az új pártok alapításában. Szinte külön számokat szenteltünk az MDF-nek, a Fidesznek, az SZDSZ-nek és másoknak is a választási kampány idején.

– **Mit szólt ehhez a III/III-as főnök?**

– Horváth József politikai reformer volt. Tudta ő is, én is, hogy a kádárizmusnak vége. Zárt ajtók mögött a pártvezetésben is nyíltan beszéltek erről. Csak a folytatás volt kérdéses. Az MSZMP-vel elég nehéz volt együttműködni, mindenki mást akart. Én úgy gondoltam, a „fejfel” jobban boldogul, ezért továbbra is tartottam a kapcsolatot Grósszal. Feljártam hozzá fröccsözni. Elég sok mindent elmondott nekem, s ezekre szükségem is volt a lap szerkesztésében.

– **A Reform újszerű, bátor hangú és sikeres magazin volt. Úgy tűnik viszont, mintha a titkosszolgálat és a pártvezetés reformerei alapították volna mint az MSZMP irányított rendszerváltásának egyik eszközt.**

– Teljes tévedésben van. A titkosszolgálatnak semmi köze sem volt a Reformhoz, de a pártnak is csak szerény mértékben, tizenöt százalékos részvénycsomaggal rendelkezett benne. Nem a hatalomátmentés eszköze volt, ellenkezőleg, a kommunista rendszer első számú rombolója. A Reformot Demján Sándor Hitelbankelnök megbízásából alapítottam. Az persze kétségtelen, hogy sok minden átjött az újságba a reformerek elveiből és céljaiból. De hát miért ne jött volna?

– **Minek érezte magát inkább, politikacsindalónak vagy ügynöknek?**

– Fel sem merült, hogy ügynök lettem volna. Újságíróként azonban minden érdekelt, és fontos volt, hogy minél szélesebb körben gyűjthessek anyagot. Mint például a rózsadombi paktum esetében. De ott is csak annyit tudtam meg hosszasan magánnyomozás után, hogy 1989. október 6-án az MDF kezdeményezésére tanácskozást tartottak a jelentősebb pártok.

Ezt könyvben is megjelentettem. És persze volt ott néhány idegen is. Nem bizonyos államok, hanem a legbefolyásosabb nemzetközi páholyok igyekeztek hatást gyakorolni a magyarországi folyamatokra. Ez ma már nem olyan nagy titok. Akárcsak az, hogy végül is Moszkva vezényelte le a romániai forradalmat egy átdobott és román egyenruhába bújtatott moldovai hadosztályra támaszkodva. Ez vívta a bukaresti harcok zömét. Az információk nem a titkosszolgálatoktól érkeztek, hanem a megkérdezett érintettektől vagy egyes politikusoktól, megbízottjaiktól. Horn Gyula például sok belső információt adott egyik könyvemhez. De itt vannak a közel-múlt eseményei is! Tavaly az egész világ mi köztültük először, hogy nem Oroszország támadt Grúziára, hanem fordítva, és Tel-Aviv állt az akció mögött a grúz miniszterelnökön és a hadügyminiszteren keresztül.

– **Ez már jelenlegi lapjának, a Leleplezőnek a világa. Ha ezt az újságot forgatja az ember, óhatatlannal is arra gondol, hogy lehetetlen lenne ezeket a cikkeket összehozni szolgálati vagy hálózati információk nélkül. Mintha ma is benne lenne a buliban...**

– Csak újságíróként. Egyébként túl nagy feneket kerítenek a szolgálati körnek meg az ügynöksédeknek. Az egyik kémkönyvetem például egy ma is szolgálatban lévő tábornokkal közösen vettem papírra. Ebből azt gondolhatják, most is egy James Bond vagyok. Valójában csak háttéremberként tevékenykedem, pártoknak, társadalmi szervezeteknek adok használható ötleteket. Semmiféle hálózati kapcsolatomból sincs, ha szembeállok egy listával, az átmejj az utca másik oldalára. A Nagy Imre újrateremtésével kapcsolatos listára is csak alibiből kerültem föl, velem senki sem egyeztetett, és nem beszéltem miféle feladatról sem. De nyilván úgy gondolták, ha tényleg történelem valami, segítenék. A lista nyilvánosságra hozása egyébként neoliberalis akció. Írok majd róla.

– **Nem rendült meg, de biztosan végzett valamilyen belső elszámolást. Mondjuk egy tükörpróbát.**

– Nyugodtan, sőt büszkén nézek a tükörbe. Mert mindig hazafias meggyőződésből tevékenykedtem, Magyarországért, az adott rendszertől függetlenül. Ha úgy tetszik, ez a mindenkori ügynök-hazafiak egy ritkább fajtája. Ezt vállalom, ez vagyok én. ■